

Kvalitní profesní

Obecně lze definovat kvalitu čehokoli jako stupeň splnění nebo překročení požadavků a očekávání všech zainteresovaných stran – tj. těch, co kvalitu produkují a nabízejí a těch, kteří ji požadují a odebírají. Platí to i v případě kvality, kterou bychom měli očekávat v dalším profesním vzdělávání. V tomto případě jsou zainteresovanými stranami zaměstnavatelé, lektori, manažeři vzdělávacích institucí, kraje a stát, které kvalitu pojmají (nebo by měli) s důrazem na zákazníka – uživatele vzdělávacích služeb. Kvalitu pak určuje stupeň splnění vzdělávacích cílů a výsledky, kterých bylo dosaženo. Zní to jednoduše, ale hned v úvodu je třeba říci, že sama kvalita ve vzdělávání není jednoznačně ověřitelnou, měřitelnou kategorií, což mnohé komplikuje.

Význam dalšího profesního vzdělávání přitom v současnosti vzrůstá v souvislosti s poptávkou po specifických povoláních a specializacích. Kvalitní vzdělávání má tedy pomoci dospělým nalézat uplatnění na trhu, který se mění směrem k vyšším a mnohdy odlišným požadavkům, než jaké nabízí jejich kvalifikace, a udržet si vlastní konkurenceschopnost.

Kvalita je ale také základem konkurenceschopnosti vzdělávací instituce, protože zákazník má možnost volby a nerad se rozhoduje v podmínkách nejistoty a rizika. Platí tržní vztah: vzdělávání se neuskuteční, pokud obě strany nevěří, že směnou něco získají. Proto je snahou vzdělávacích zařízení používat různé metody zajištění kvality. To je však dnes problematické, neboť v ČR neexistuje systém, který by jednotně zabezpečoval kvalitu dalšího profesního vzdělávání. Přímou odpovědí na stávající snahy všech institucí, působících v této oblasti, získat objektivní záruky o kvalitě své nabídky je projekt **Kvalita v dalším profesním vzdělávání**.¹ Zlepšování kvality tohoto typu vzdělávání zahrnuje zvyšování kvality nabídky i tříbení poptávky a probíhá v interakci vzdělavatelů a uživatelů vzdělávacích služeb.

Jedním z výstupů je – vzhledem k faktu, že kvalita vzdělávací instituce je závislá na kvalitě zdrojů, procesů, postupů a systému řízení – **Certifikace institucí – nástroj prokazování a hodnocení kvality institucí dalšího profesního vzdělávání**. K prokazování systémového řízení kvality mohou instituce využívat standardizované nástroje jako např. EN ISO 9001:2000 a od podzimu 2008 i systémy EDUIQ 9001 a KVIS, vyvinuté v projektu. Tyto nástroje specifikují požadavky na systém řízení kvality v organizacích a umožňují prokázat způsobilost organizace v této oblasti. Slouží zároveň k trvalému zvyšování efektivnosti poskytovaných vzdělávacích služeb a konkurenceschopnosti vzdělávacích institucí.

Asociace institucí vzdělávání dospělých vyvinula spolu s dalšími partnery projektu oborovou certifikaci institucí vzdělávání dospělých. Tento systém, podobně jako ISO 9001, stanoví kritéria, jejichž plnění je ověřováno certifikačním orgánem prostřednictvím auditů na místě, a je zaměřen specificky na procesy klíčové pro kvalitní provedení vzdělávací akce.

Z projektu vzešla také **Certifikace lektorů – nástroj prokazování a hodnocení kvality personálu**. Činnost lektora a konzultanta je v ČR volnou živností, pro níž neexistuje příprava ve formálním vzdělávacím systému. V praxi nejsou uplatňovány žádné obecně uznávané kvalifikační požadavky pro lektory a konzultanty, ani kritéria pro hodnocení kvality lektorů. K prokazování odborné a pedagogické způsobilosti lektorů využívají různé „certifikáty“, které mnohdy nesplňují požadavky na certifikaci ve smyslu získání, prokazování a udržování odborných a pedagogických kompetencí.

S využitím nadnárodního standardizovaného nástroje prokazování kvality personálu – normy ISO/EN 17024:2003 Posuzování shody – Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob – byly vypracovány minimální požadavky pro certifikaci lektora a manažera dalšího vzdělávání a byla tak založena možnost získat certifikát podle pravidel jednotného evropského akreditačního systému.

Partner projektu – KPMG – provedl benchmarkingovou studii vybraných zemí (Švýcarsko, Nizozemí, Rakousko, Belgie, Velká Británie a Severní Irsko). Z akreditačního hlediska stojí za zmínku, že:

- v žádné z těchto zemí neexistuje národní systém pro akreditaci vzdělávacích programů,
- ve většině zemí převládá názor, že certifikace instituce je dostatečnou zárukou kvalitního programu,
- akreditování programů předchází akreditování institucí,

vzdělávání

- akreditační činnosti neprovádí státní orgány, ale vládní nebo nezávislé instituce; tyto rovněž zajišťují zpětnou vazbu (inspekci, monitorování, revizi, kontrolu),
 - akreditování programů je často prováděno pouze pro státem uznávané kvalifikace,
 - podmínkou pro získání státních prostředků na vzdělávání je vždy certifikace nebo akreditace instituce,
 - akreditační řízení se provádí za úhradu a není levné,
 - všeobecně se nedělá příliš velký rozdíl mezi pojmy akreditace, certifikace, uznávání, udělení licence; ale vždy je tato činnost spojena s regulací kvality.
- Zjištěná fakta potvrzují i závěry, které formuloval tým expertů v našem projektu.

Informační systém pro kvalitu v dalším profesním vzdělávání je důležitým nástrojem projektu. Má podobu přehledného portálu zpřístupňujícího relevantní informace a výstupy, které byly během projektu vytvořeny. Portál je dostupný na www.kvalitavzdelavani.cz.

Projekt se nemůže obejít bez strategie systémového zabezpečování kvality v dalším profesním vzdělávání, která prováže výstupy, určí roli jednotlivých aktérů dalšího profesního vzdělávání a definuje míru ingerence státu na tomto vzdělávání. Strategie vychází z přístupu řady vyspělých evropských států s tradicí v péči o kvalitu dalšího profesního vzdělávání. Počítá s tím, že všechny součásti kvality v dalším profesním vzdělávání, které jsou zároveň finálními výstupy projektu, budou implementovány v jednom institucionálním systému řízeným tzv. Národní autoritou, která je zároveň správcem Integrovaného systému.

Hugo Roldán
Národní vzdělávací fond, o.p.s.

...CO
bychom si
pod ním měli
představit?

¹ Jde o systémový projekt, který na základě zadání Ministerstva práce a sociálních věcí ČR vypracovalo sdružení tvořené Národním vzdělávacím fondem, KPMG Česká republika a Bankovním institutem, vysoká škola, a který navrhl systém zabezpečování kvality dalšího profesního vzdělávání. Cílem je napomoci zkvalitnit a sjednotit úroveň vzdělávacích institucí, lektorů i programů a provázat je s poradenstvím. Projekt byl financován z prostředků Evropského sociálního fondu a národního rozpočtu ČR a skončil k 31. červenci 2008.

Dva za cenu jednoho

Single training double learning

- **zdokonalte se v angličtině i soft skills zároveň**
- **využijte trénink vedený bilinguálním trenérem**
- **v různé délce trvání, od 2 hodin až do 2 dnů**
- **vhodné pro talenty, high potentials, vyšší a střední management**

 DEVELOR
Performance of People